

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра економічної теорії та міжнародних економічних відносин

В.Л. Смесова, Ю.І. Пилипенко

ПЕРЕДАТЕСТАЦІЙНА ПРАКТИКА

Методичні рекомендації
для здобувачів ступеня магістра
спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Передатестаційна практика [Електронний ресурс] : методичні рекомендації для здобувачів ступеня магістра спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини / уклад.: В.Л. Смесова, Ю.І. Пилипенко ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2025. – 27 с.

Укладачі:

В.Л. Смесова, д-р екон. наук, проф.,

Ю.І. Пилипенко, д-р екон. наук, проф.

Затверджено науково-методичною комісією зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини (протокол № 5 від 15.05.2025) за поданням кафедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин (протокол № 12 від 05.05.2025).

Подано рекомендації щодо порядку організації, керівництва, програми передатестаційної практики, правил оформлення, процедур нормоконтролю та захисту звіту з передатестаційної практики. Наведено орієнтовний перелік тем робіт та рекомендації щодо змісту основних розділів звіту з практики. Рекомендовано для здобувачів НТУ «Дніпровська політехніка» спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини.

Відповідальний за випуск завідувач кафедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин В.Л. Смесова, д-р екон. наук, проф.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
2. ОBOB'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ З ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ	8
3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПЕРЕДАТЕСТАЦІЙНОЮ ПРАКТИКОЮ ЗДОБУВАЧІВ	10
4. ПРОГРАМА ПЕРЕДАТЕСТАЦІЙНОЇ ПРАКТИКИ	11
5. ЗМІСТ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ ТА РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ	12
5.1. Індивідуальне завдання на практику	12
5.2. Рекомендована тематика кваліфікаційних робіт	13
6. СТРУКТУРА ЗВІТУ ТА ВИМОГИ ДО ЙОГО СКЛАДОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ	16
6.1. Структура звіту	16
6.2. Вимоги до оформлення звіту з практики	17
7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕРЕДАТЕСТАЦІЙНОЇ ПРАКТИКИ	18
8. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА КОМУНІКАЦІЙ	20
ДОДАТКИ	22
Додаток А. Форма титульної сторінки звіту про проходження практики	22
Додаток Б. Приклад змісту звіту про проходження практики	23
Додаток В. Направлення на практику	24
Додаток Г. Форма щоденника практики	25

ВСТУП

Програма передатестаційної практики є основним навчально-методичним документом, згідно з яким здійснюються організаційні заходи та визначається зміст окремих видів занять здобувачів вищої освіти. Методичні рекомендації до передатестаційної практики для здобувачів ступеня магістра спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини розроблено відповідно до Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», затвердженого рішенням Вченої ради університету від 11.12.2018 (протокол № 15), положень «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 (зі змінами), листів Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 р. № 1/9-93 «Про практичну підготовку студентів», рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 р.

Передатестаційна практика є завершальним етапом навчання та передуює виконанню здобувачами вищої освіти кваліфікаційних робіт. Вона передбачає узагальнення й удосконалення здобутих ними знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом з метою їх підготовки до самостійної трудової діяльності, а також збір матеріалів для виконання кваліфікаційних робіт.

Проходження передатестаційної практики спрямовано на закріплення, розширення, поглиблення та систематизацію знань, здобутих при освоєнні циклу дисциплін загальної і спеціальної підготовки, на основі вивчення діяльності конкретного підприємства (організації), сучасних форм взаємодії зовнішньоекономічних підприємств, форм організації та управління діяльністю підприємств (закладів) сфери міжнародних економічних відносин, набуття практичного досвіду та професійного мислення.

У період проходження передатестаційної практики магістри набувають навичок самостійної роботи за спеціальністю, виконання організаційно-управлінських функцій на підприємствах та у закладах, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, формують матеріали відповідно до програми підготовки кваліфікаційної роботи.

Тематика індивідуальних завдань практики визначається метою та основними завданнями її проведення, а також загальним обсягом годин і місцем роботи.

Метою передатестаційної практики є практичне застосування знань циклів загальної і спеціальної підготовки, формування у здобувачів вищої освіти професійних умінь за освітньо-професійною програмою для прийняття самостійних управлінських рішень у конкретних умовах фахової діяльності, забезпечення їх професійної підготовки на основі участі у виробничій та організаційно-управлінській діяльності на посадах працівників підприємств

(закладів) сфери міжнародних економічних відносин, збір матеріалів для виконання кваліфікаційних робіт.

Основними завданнями передатестаційної практики магістрів спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини є:

- закріплення теоретичних знань з дисциплін, вивчених здобувачами вищої освіти за весь період навчання та застосування їх на практиці;
- збір інформації та проведення аналізу діяльності обраного підприємства за допомогою різних методів дослідження;
- детальне ознайомлення з діяльністю безпосередньо на робочому місці, отримання навичок роботи в сфері організації зовнішньоекономічної діяльності, діловодства міжнародних операцій, використання інформаційних технологій, перекладу документів, вироблення міжнародних стратегій та ін.
- удосконалення практичних навичок проведення економічного дослідження, формування його інформаційного, правового та методичного забезпечення, виходячи з сутності проблем, що вирішуються, та обмежень, пов'язаних з діяльністю конкретного підприємства;
- ознайомлення з особливостями організації діяльності та процесу управління зовнішньоекономічним підприємством, розробка матеріалів з організації певного напрямку його діяльності;
- визначення принципів організації та формування структури управління зовнішньоекономічним підприємством;
- вивчення основних форм і методів організації роботи та управління структурними підрозділами підприємства;
- засвоєння методів вирішення виробничих завдань на основі набутих теоретичних знань для підтримки прийняття управлінських рішень;
- формування звіту на основі зібраної та проаналізованої інформації, з урахуванням переліку відповідей на питання, поданих у плані;
- впровадження розроблених науково-обґрунтованих рекомендацій та пропозицій в діяльність підприємств, державних органів влади та управління різних рівнів.

Об'єктом передатестаційної практики є структурні підрозділи підприємств, організацій, які здійснюють міжнародну (зовнішньоекономічну) діяльність, мають висококваліфікованих фахівців і забезпечують умови, необхідні для самостійного освоєння здобувачами вищої освіти всієї сфери професійних обов'язків.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Практика є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців з вищою освітою. Практика здобувачів вищої освіти передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні необхідного обсягу практичних знань і умінь відповідно до стандартів освіти.

Основні характеристики передатестаційної практики наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Основні характеристики передатестаційної практики

Ступінь освіти	магістр
Освітньо-професійна програма	Міжнародні економічні відносини
Загальний обсяг	8 кредитів ЄКТС
Рік навчання	2
Тривалість практики	3-й семестр, 5 чверть
Самостійна робота	240 годин
Форма підсумкового контролю	диференційований залік

Передатестаційна практика проводиться протягом чотирьох тижнів з відривом від занять і є однією із форм організації освітнього процесу.

У освітньо-професійній програмі «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини другого (магістерського) рівня вищої освіти здійснено розподіл програмних результатів навчання (РН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до компоненти «Передатестаційна практика» (П1) віднесено наступні результати (див. табл. 2).

Таблиця 2

Програмні результати передатестаційної практики

Програмні результати (Р)	
РН 3	Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням кроскультурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.
РН 5	Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.
РН 6	Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.
РН 7	Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.
РН 8	Розробляти і досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.
РН 9	Здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності глобальних фірм (корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою ідентифікації їхніх конкурентних позицій та переваг на світових ринках
РН 13	Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки

	продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.
РН 14	Презентувати результати власних досліджень, шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.
СРН 15	Ідентифікувати нові тренди та рушійні сили, надаючи пояснення того, як ці тенденції можуть розвиватись та змінювати світогосподарські системи

Згідно з вимогами освітньої програми у підсумку проходження передатестаційної практики здобувачі вищої освіти

повинні знати:

- організацію і основні види міжнародної економічної діяльності об'єкту практики;
- форми і методи взаємодії з міжнародними партнерами об'єкту практики;
- законодавчу та нормативну базу об'єкту практики у сфері міжнародної економічної діяльності;
- матеріально-технічне та інфраструктурне забезпечення об'єкту практики;
- особливості використання сучасних інформаційних технологій на об'єкті практики;
- теоретичні та практичні аспекти проведення аналізу міжнародних економічних відносин та міжнародної економічної діяльності об'єкту практики;
- методи оцінювання конкурентної позиції об'єкту практики на національному та міжнародному ринках;
- застосовувати сучасні методи дослідження та аналізу міжнародної діяльності об'єкту практики;
- методи оцінювання тенденцій розвитку міжнародних економічних відносин та міжнародної економічної діяльності об'єкта практики;
- особливості формування й обґрунтування аналітичних висновків та практичних рекомендацій, спираючись на розрахункові показники.

уміти:

- збирати інформацію стосовно об'єкту практики, аналізувати та робити висновки на основі зібраної інформації;
- використовувати сучасні методи роботи;
- працювати з системою бази даних та користуватися засобами автоматизації виробничих процесів і методами обробки даних;
- виявляти проблеми і формулювати оптимальні напрями їхнього вирішення;

набути навичок:

- роботи з технічними, інформаційними системами, технологічною документацією;
- оперативного аналізу й оцінювання поточної економічної, соціальної і

політичної ситуації на об'єкті практики та приймання рішень щодо усунення проблем об'єкта практики;

- організації, планування та вдосконалення міжнародної економічної діяльності об'єкту практики, а також налагодження міжнародних економічних відносин;
- узагальнення результатів проходження передатестаційної практики, вміння оформлення звітів за її результатами;
- визначення об'єктів міжнародної економічної діяльності;
- розробки стратегії розвитку міжнародних економічних відносин та міжнародної економічної діяльності з оптимальним використанням ресурсів;
- виявлення проявів глобалізації, чинників прямого і непрямого впливу на міжнародні економічні відносини та міжнародну економічну діяльність;
- розробки і реалізації на практиці конкретних методів, засобів та інструментів управління міжнародною діяльністю бази практики;
- визначення результативності міжнародних економічних відносин та міжнародної економічної діяльності;
- розробки і використання методики аналізу міжнародної діяльності та ефективності міжнародних операцій на бази практики.

2. ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ З ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Обов'язки здобувачів вищої освіти при проходженні практики:

- до початку практики одержати необхідну документацію та консультації щодо її оформлення, пройти інструктаж про порядок проходження практики та інструктаж з техніки безпеки, одержати від керівника практики направлення на практику з індивідуальним завданням;

- заповнити та завізувати в деканаті направлення та щоденник практики (див. Додатки В, Г);

- на початку практики пройти інструктаж з техніки безпеки та охорони праці, ознайомитися з правилами і порядком отримання документації та матеріалів;

- систематично вести щоденник практики, подавати його на перевірку керівникам практики згідно з проходженням відповідних етапів практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, що передбачені програмою практики і вказівками її керівників;

- вивчити і дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- своєчасно оформлювати звітну документацію, захистити звіт та скласти диференційований залік з практики.

У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, він може бути відсторонений від проходження практики.

Керівники практики від університету зобов'язані:

- забезпечити здобувачів вищої освіти програмою практики та провести з ними інструктаж про порядок її проходження;
- ознайомити здобувачів вищої освіти із системою звітності з практики, а саме: подання письмового звіту, оформлення виконаного індивідуального завдання, захист звіту;
- приймати участь у розподілі здобувачів вищої освіти за місцями практики;
- провести зі здобувачами вищої освіти попереднє обговорення змісту й результатів практики, потреб змін програм тощо;
- розробити тематику індивідуальних завдань, що враховують тему кваліфікаційної роботи;
- контролювати своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики, виконанням програми практики та дотримання термінів її проведення;
- надавати методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів;
- проводити консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;
- контролювати проходження практики здобувачами вищої освіти;
- інформувати кафедру про проходження практики;
- узгодити з керівником практики від організації, підприємства, установи тощо індивідуальних завдань з урахуванням особливостей місця практики;
- перевіряти щоденники і звіти здобувачів про виконання програми практики і рекомендувати їх до захисту;
- прийняти та оцінити звіти здобувачів вищої освіти про проходження практики, передати звіти про практику для зберігання на кафедрі.

Керівник практики від підприємства, що є базою для проходження передатестаційної практики, зобов'язаний:

- влаштувати здобувачів на робочі місця, забезпечити проведення інструктажу з техніки безпеки та охорони праці, а також табелювання здобувачів (якщо на базах практики є вакантні місця, робота на яких відповідає вимогам програми практики, здобувачі можуть зараховуватись на штатні посади з відповідною оплатою праці);
- проінформувати практиканта про вимоги, які висуваються до фахівця, познайомити з правилами внутрішнього трудового розпорядку;
- створити необхідні умови для отримання навичок і знань відповідно до кваліфікації і з урахуванням спеціалізації;
- надати можливість практикантам користуватися наявною літературою, економічною та іншою документацією; звертатися до відповідних фахівців підприємства при підборі матеріалу;
- дотримуватися узгоджених з університетом строків проходження передатестаційної практики;

- контролювати дотримання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього розпорядку;
- вживати виховних та адміністративних заходів впливу на здобувачів, які порушують правила внутрішнього розпорядку об'єкту практики (підприємства, установи чи організації) та повідомляти про це завідувачу кафедри;
- ознайомитися зі звітами здобувачів-практикантів та дати їм оцінку, охарактеризувати в щоденнику ставлення кожного здобувача до практики та її результатів, підписати щоденник практики, видати при необхідності характеристику, яку необхідно підписати особисто та скріпити печаткою.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПЕРЕДАТЕСТАЦІЙНОЮ ПРАКТИКОЮ ЗДОБУВАЧІВ

Організація передатестаційної практики здійснюється згідно Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», затвердженого рішенням Вченої ради університету від 11.12.2018 (протокол № 15), положень «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» і Методичних рекомендацій до передатестаційної практики здобувачів ступеня магістра спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини.

Навчально-методичне забезпечення і керівництво практикою здійснюється викладачами випускової кафедри – керівниками кваліфікаційних робіт.

За навчальним планом практика триває 4 тижні (8 кредитів, 240 годин). Тривалість робочого часу здобувачів вищої освіти при проходженні передатестаційної практики становить 36 годин на тиждень.

Термін проходження практики визначається графіком навчального процесу, а робочий день – правилами трудового розпорядку та режимом роботи об'єкту практики.

Для проходження практики необхідні: програма передатестаційної практики; графік проведення практики.

Передатестаційна практика магістрів спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини може проводитися на базі:

- підприємств, установ, організацій, які здійснюють експортно-імпортні операції;
- підприємств, фірм, які надають послуги іноземним суб'єктам на території України чи за її межами;
- підприємств, які засновані на спільному з іноземним інвестором капіталі;
- регіональних управлінь зовнішньоекономічних зв'язків міської, обласної, районних адміністрацій;
- Міністерства економіки України;
- торгових представництв українських фірм за кордоном та іноземних фірм в Україні;
- Національного банку України та банківських установ, які мають право на здійснення операцій з іноземними валютами та валютними цінностями,
- Міністерства закордонних справ України,

- торгових або торгово-промислових палат/

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно (з дозволу кафедри) підбирати для себе місце проходження практики у сфері міжнародної економічної діяльності.

4. ПРОГРАМА ПЕРЕДАТЕСТАЦІЙНОЇ ПРАКТИКИ

Підсумковий контроль передбачає виконання здобувачами звітної документації, яка повинна бути якісно підготовлена, захищена та подана на кафедру не пізніше, ніж через три дні по закінченню практики.

За результатами практики здається документація:

- звіт про проходження практики;
- виконане індивідуальне завдання;
- щоденник практики;
- характеристика і відгук з бази практики (подаються у щоденнику).

Для складання характеристики використовуються дані спостережень за діяльністю здобувача під час практики, результати виконання завдань, а також бесіди з ним.

Програмою передатестаційної практики передбачено виконання (табл. 3) типових завдань у сфері міжнародної економічної діяльності підприємства, які повинен виконати магістр.

Питання плану-завдання складають **програму практики** і спрямовані на практичне освоєння майбутньої професійної діяльності: вивчення адміністративно-управлінських процесів, визначення проблем і розробку пропозицій щодо їх удосконалення та підвищення ефективності результатів функціонування суб'єкта господарювання.

Після закінчення практики здобувачі вищої освіти оформлюють всю необхідну документацію відповідно до вимог Програми передатестаційної практики (табл. 3).

Таблиця 3

Програма передатестаційної практики

Тиждень практики	Зміст завдання
1 тиждень	1. Проходження інструктажу з техніки безпеки на початку практики
1 тиждень	2 Вивчення законодавчих і нормативно-правових документів, що встановлюють правовий статус, організаційно-правову форму та регламентують діяльність суб'єкта міжнародної економічної діяльності та його підрозділів.
1 тиждень	3 Вивчення організаційно-функціональної структури суб'єкта міжнародної економічної діяльності.
1 тиждень	4 Ознайомлення з видами економічної діяльності, товарами та послугами (їх характеристиками), які виробляє / експортує / імпортує / суб'єкт міжнародної економічної діяльності.
2 тиждень	5 Дослідження конкурентного середовища суб'єкта міжнародної економічної діяльності на національному, галузевому та світовому ринках

2 тиждень	6 Вивчення форм зовнішньоекономічної діяльності суб'єкта міжнародної економічної діяльності.
2 тиждень	7 Ознайомлення з організацією проведення зовнішньоекономічних операцій.
2 тиждень	8 Аналіз ефективності зовнішньоторговельних операцій.
3 тиждень	9 Аналіз ефективності роботи відділу зовнішньоекономічної діяльності суб'єкта міжнародного бізнесу.
3 тиждень	10 Вивчення неефективних бізнес-процесів в міжнародній діяльності.
3 тиждень	11 Ознайомлення з системою проведення ділового листування та організацією зустрічей з іноземними контрагентами/партнерами
3 тиждень	12 Участь у підготовці та організації комунікативних заходів.
3 тиждень	13 Участь у проведенні ділових зустрічей та нарад.
4 тиждень	14 Участь у діловому листуванні структурного підрозділу
4 тиждень	15 Вивчення фактичних та/або аналітичних матеріалів для підготовки і написання кваліфікаційної роботи
4 тиждень	16. Виконання індивідуального завдання
4 тиждень	17 Оформлення щоденника та звіту з практики.
Захист звіту з практики	

Здобувач вищої освіти, прибувши на підприємство (організацію, установу) повинен надати керівникові від підприємства щоденник, пройти інструктаж з техніки безпеки й пожежної профілактики, ознайомитися з правилами експлуатації устаткування та уточнити план проходження практики.

Під час проходження практики здобувач вищої освіти зобов'язаний суворо додержуватись правил внутрішнього розпорядку об'єкту практики.

Звіт про передатестаційну практику здобувач вищої освіти складає відповідно до графіка проходження практики, зазначеного у графіку навчального процесу, й додаткових вказівок керівників практики від закладу вищої освіти та від підприємства та захищає його.

5. ЗМІСТ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ ТА РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

5.1. Індивідуальне завдання на практику

Під час передатестаційної практики здобувачем виконується індивідуальне завдання, зміст та порядок якого затверджується керівником кваліфікаційної роботи.

Індивідуальне завдання відповідає темі кваліфікаційної роботи, обраної здобувачем, та включає ряд завдань, які необхідно виконати для досягнення мети кваліфікаційної роботи.

Індивідуальне завдання може включати виконання підрозділів практичної частини кваліфікаційної роботи. Завдання може передбачати збір інформації для аналізу поточної економічної ситуації та розвитку міжнародних економічних відносин у певній країні, на певному ринку, підприємствах відповідно до предмету дослідження. Наприклад, на рівні підприємства передбачається збір такої інформації:

1. *Загальна характеристика основних напрямів економічної діяльності бази практики (підприємства, організації, установи, суб'єкта господарювання):* юридичний статус; коротка історія розвитку; форма власності; структура та функції економічних служб; організація планової, аналітичної та контрольної роботи на підприємстві. організаційна структура підприємства; чисельність та склад працівників; організація міжнародної (зовнішньоекономічної) діяльності; заходи щодо поліпшення організаційної структури управління підприємством; основні нормативно-правові документи, що регулюють діяльність підприємства.

2. *Аналіз зовнішньоекономічної діяльності та здійснення зовнішньоекономічних операцій:* види зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві (досвід роботи підприємства щодо здійснення зовнішньоторговельних зв'язків, економіко-правової бази, системи угод і контрактів при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, умови реалізації контрактів і угод; обсяг, структуру, динаміку зовнішньоекономічної діяльності (на яких зовнішніх ринках працює підприємство, яку продукцію експортує (імпортує) і в яких обсягах); транспортне забезпечення зовнішніх операцій, умови поставок товарів); виконання зобов'язань за експортно-імпортними операціями (як підприємство здійснює експортно-імпортні операції, реєстрацію, декларування і ліцензування; організаційні форми торгових операцій, умови постачання продукції); ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства (умови функціонування на іноземних ринках: можливості та проблеми, рівень конкуренції, ризики; вибір контрагентів; організація науково-технічного співробітництва із зарубіжними країнами; залучення іноземних інвестицій; облік та звітність із зовнішньоекономічної діяльності (формування валютних фондів, порядку їх утворення, зберігання і використання; планування і матеріально-технічного забезпечення зовнішніх зв'язків підприємства; платежі у зовнішній торгівлі; організація обліку зовнішньоекономічних зв'язків; автоматизація обліку й аналізу зовнішньоекономічної діяльності).

5.2. Рекомендована тематика кваліфікаційної роботи магістра

Світове господарство: закономірності та тенденції розвитку

1. Регіоналізація та глобалізація як провідні тенденції розвитку сучасного світового господарства.
2. Сучасні світогосподарські процеси: тенденції і перспективи розвитку.
3. Постіндустріальна трансформація економіки: глобальні закономірності та національна специфіка (на прикладі конкретних країн).
4. Глобалізація інноваційної діяльності та її вплив на розвиток нової економіки.
5. Фінансові механізми вирівнювання дисбалансів в інфраструктурних інвестиціях між країнами Півночі та Півдня.
6. Цифрова нерівність у світовій економіці: сутність, наслідки та напрями регулювання.
7. Стратегії зниження зовнішнього боргового тиску як чинника досягнення макроекономічної стабільності у країнах Африки.
8. Геоекономічні стратегії впливу Китаю на світові ринки високих технологій.

9. Глобальні тренди інноваційного розвитку.
10. Діалектика офшорингових і рещорингових процесів у світовій економіці.

Міжнародна торгівля

11. Сучасний протекціонізм у міжнародній торгівлі та його соціально-економічні наслідки.
12. Роль зовнішньої торговельної політики у створенні умов для економічної безпеки країни.
13. Регулювання дисбалансів глобальних торговельних потоків.
14. Цифровізація світового ринку товарів і послуг: тенденції і напрями розвитку.

Формування глобальної економічної системи

15. Економічна глобалізація та формування міжнародних виробничих мереж.
16. Новий світовий економічний порядок: фактори формування та напрями трансформації.
17. Трансформація глобальних ринків на тлі війни в Україні.
18. Геополітичні та економічні деформації у світовій економіці під впливом військової агресії РФ проти України.
19. Соціальні виміри глобального економічного розвитку.
20. Людський капітал в системі чинників глобального економічного розвитку.

Економіка ЄС та процеси євроінтеграції

21. Європейська економічна інтеграція: виклики та перспективи для українського бізнесу.
22. Моделі вирівнювання асиметрії між інноваційним розвитком та рівнем економічного зростання в ЄС.
23. Вплив політики економічної інтеграції на розвиток малого і середнього бізнесу в Європейському Союзі.
24. Економічна дипломатія як інструмент розвитку міжнародних економічних відносин: досвід європейських країн.

Концепція сталого розвитку та її реалізація в світовому розвитку

25. Регулювання глобальних дисбалансів між обсягом виробництва та споживання енергоресурсів у контексті енергетичної безпеки.
 26. Економічні та екологічні аспекти регулювання ринку викидів вуглецю в контексті європейської зеленої угоди.
 27. Системи підтримки виробництва екологічної продукції як засіб досягнення екологічних і економічних пріоритетів розвитку в країнах ЄС.
 28. Зелена економіка як складова сталого розвитку економіки: досвід країн ЄС та перспективи для України.
 29. Механізми сталого розвитку промислового сектору ЄС.
 30. Стале інвестування в діяльності глобальних корпорацій.
- ТНК в системі глобальної економіки**
31. Вплив глобальних корпорацій на розвиток міжнародних ринків товарів та послуг.

32. Імплементація принципів ESG (екологія, соціальна відповідальність та корпоративне управління) у міжнародних корпораціях.
33. Транснаціональні корпорації в аграрному секторі: вплив на продовольчу безпеку країн, що розвиваються.
34. Експортна орієнтація транснаціональних корпорацій на міжнародних ринках.
35. Соціальна відповідальність у міжнародному бізнесі.
36. ТНК як суб'єкт глобального інноваційного розвитку.
37. Особливості інноваційних стратегій ТНК на світовому ринку високотехнологічної продукції.
38. Конкурентне середовище міжнародного бізнесу.
39. Стратегії проникнення міжнародних компаній на зарубіжні ринки.
40. Глобальні ланцюги створення вартості в економічній діяльності ТНК.

Особливості функціонування міжнародного ринку капіталу

41. Регулювання дисбалансу між заощадженнями та інвестиціями у міжнародних економічних відносинах: досвід та перспективи для країн Східної Європи.
42. Міжнародні інвестиції як фактор зростання конкурентоспроможності та політичного впливу країн.
43. Цифрові валюти центральних банків (CBDC): можливості та виклики для міжнародної валютної системи.
44. Міжнародні фінансові інструменти підтримки розвитку малого і середнього бізнесу в країнах, що розвиваються.
45. Міжнародна біржова діяльність та її специфіка в країнах ЄС.
46. Сучасні тенденції руху іноземного капіталу в країнах Азії.

Світовий ринок праці та тенденції його розвитку

47. Міжнародна трудова міграція українців: масштаби, наслідки, регулювання.
48. Система чинників світові міграційні потоки.
49. Вплив штучного інтелекту на міжнародні ринки праці: загрози та можливості.
50. Реструктуризація міжнародного ринку праці під впливом міжнародної міграції робочої сили.
51. Міжнародна міграція людського капіталу: сучасні тенденції та напрямки регулювання.

Форми міжнародних економічних відносин

52. Трансфер технологій і його можливості для зміцнення економік країн, що розвиваються.
53. Регулювання дисбалансу між експортом та імпортом енергоресурсів у Східній Європі як перспектива формування енергетичної незалежності країн.
54. Роль цифрової економіки у подоланні дисбалансу між традиційними та інноваційними секторами економіки у США.
55. Зарубіжний досвід розвитку ринку сільськогосподарської продукції.
56. Світовий ринок послуг і перспективи його розвитку в умовах глобалізації.

57. Світова енергетична безпека: загрози та інструменти забезпечення.
58. Розвиток світового ринку сільськогосподарських продуктів як основа глобальної продовольчої безпеки.
59. Глобальні тенденції розвитку міжнародного туризму в структурі світового ринку послуг.
60. Стратегії економічного зростання засновані на імпортозаміщуючому виробництві.
61. Роль ОПЕК в глобалізації світового ринку енергоресурсів.
62. Міжнародні ринки альтернативної енергетики.

Україна в системі міжнародних економічних відносин

63. Кластеризація як чинник конкурентоспроможності національної економіки: світовий досвід та впровадження в Україні.
64. Діяльність міжнародних фінансових організацій в Україні: оцінки в сучасних умовах і перспективи.
65. Експортний потенціал України: сучасний стан та перспективи нарощування.
66. Проблеми підвищення ефективності зовнішньої торгівлі України.
67. Вплив міжнародних ринків капіталу на розвиток національної економіки
68. Конкурентоспроможність українських компаній в міжнародному середовищі.
69. Вплив міжнародних ринків капіталу на інвестиційний потенціал України.
70. Геоекономічна стратегія України та її регіонально-інтеграційні пріоритети.
71. Ефективність податкового регулювання міжнародної торгівлі в Україні.

6. СТРУКТУРА ЗВІТУ ТА ВИМОГИ ДО ЙОГО СКЛАДОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ

6.1. Структура звіту

Після закінчення терміну передатестаційної практики здобувачі оформляють звіт та захищають його.

Текст звіту поділяють на розділи, підрозділи і пункти відповідно до структури програми практики.

Звіт про виконання програми передатестаційної практики включає:

1. Титульний аркуш встановленої форми з підписом керівника від підприємства та університету (приклад наведено у Додатку А)
2. Зміст, в якому відбивається перелік питань, що відображаються в звіті (приклад наведено у Додатку Б).
3. Вступ, де відображаються цілі, завдання та напрями дослідження роботи здобувача вищої освіти на базі місця проведення практики.
4. Основна частина, в якій розкриваються питання, вказані в загальній частині змісту практики, аналіз діяльності підприємства (організації) та особливості ведення його зовнішньоекономічної діяльності.
5. Індивідуальне завдання.
6. Висновки, що містять основні висновки і результати виконаної роботи.

7. Список використаної літератури (нормативна документація, наукові джерела, Інтернет-сайти та ін., які рекомендують викладачі для виконання індивідуального завдання).

8. ДОДАТКИ

8.1. Щоденник практики (форма наведена у додатку Г), завірений керівником практики від організації, установи печаткою установи (організації).

8.2. Документи, які вивчались при проходженні практики – контракти, бухгалтерські та фінансові звіти та ін., рисунки, таблиці і графіки, які не поміщаються в основний текст звіту (розмір більше 1 сторінки формату А4).

Під час проходження передатестаційної практики здобувач вищої освіти повинен вести щоденник (Додаток Г), в якому описується виконана за день робота, вказується, в якій формі вона була виконана. Запис у щоденнику щодня перевіряється і підписується безпосереднім керівником практики від підприємства. Керівник практики від університету повинен контролювати правильність оформлення і відповідності робіт завданням практики не рідше одного разу на тиждень. Щоденник повинен бути оформлений відповідно до вимог.

Здача і захист звітів проводиться протягом перших двох тижнів семестру після закінчення передатестаційної практики.

6.2. Вимоги до оформлення звіту з практики

Обсяг звіту повинен складати до 30–35 друкованих сторінок основного тексту. Розділи, окремі питання звіту мають бути чітко визначені, викладені в логічній послідовності і конкретизовані. Таблиці, ілюстративний матеріал, додатки повинні бути змістовними і оформлені відповідно до стандарту ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання.

Звіт друкується на аркушах білого паперу формату А4 через 1,5 інтервали шрифтом Times New Roman 14 пт. Поля тексту: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм, відступ червоного рядка – 1,25 см; вирівнювання тексту – за шириною.

Кожен розділ звіту починається з нової сторінки. Найменування розділів необхідно розташовувати по центру рядка без крапки в кінці, без підкреслення, відділяючи від тексту двома міжрядковими інтервалами.

Перенос складів у словах не використовується.

Не допускаються скорочення слів, а вживання аббревіатури дозволяється після того, як в тексті уже використовувалося її змістове словосполучення із вказівкою в дужках такої аббревіатури.

Формули в звіті мають бути набрані за допомогою редактора формул (внутрішній редактор формул у редакторі Microsoft Word for Windows або Microsoft Equation), стиль – математичний (курсив), розмір формул – 12 pt.

Таблиці подаються у книжковій або альбомній орієнтації, вони повинні мати заголовки і номери в межах розділу звіту.

Розмір шрифту у таблицях – 10–12 pt. Ілюстрації (графіки, схеми, діаграми, малюнки та ін.) слід розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вони

згадуються, або на наступній сторінці. Ілюстрації можуть бути розташовані як по тексту роботи, так і в додатках. На всі ілюстрації, формули та таблиці мають бути посилання в тексті.

Рисунки і таблиці повинні мати заголовки і нумерацію відповідно до номеру розділу. Посилання на використані джерела в тексті звіту необхідно розташовувати у квадратних дужках, наприклад: [5, с. 44].

Звіти, що не відповідатимуть вимогам до оформлення, повертатимуться на доопрацювання. Оформлення звіту є обов'язковою умовою складання диференційованого заліку з передатестаційної практики.

Оформлений за всіма зазначеними вимогами і прорецензований звіт про проходження практики приймається викладачем – керівником практики від кафедри на паперовому носії та в електронному вигляді, ім'я файлу формується за принципом: «прізвище_здобувача_звіт з практики», наприклад, «Андрієвська_звіт з практики».

Звіт з практики повинен мати конкретне і послідовне викладання матеріалу, обґрунтованість дослідження, висновків і пропозицій.

7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕРЕДАТЕСТАЦІЙНОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності здобувача вищої освіти про проходження практики – письмовий звіт державною мовою.

Підсумки передатестаційної практики підводяться керівниками практики й обговорюються на засіданні кафедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів проходження передатестаційної практики та здійснюється у формі захисту звіту з передатестаційної практики.

Оцінювання результатів практики здобувачів проводиться за 100-бальною шкалою з обов'язковим переведенням бальних оцінок до інституційної шкали. Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки здобувача вищої освіти за підписом керівника практики від кафедри.

Підсумкова оцінка за практику обчислюється як середній бал за результатами виконання загальної частини звіту, індивідуального завдання та з урахуванням відгуку керівника бази практики.

Перелік параметрів оцінювання (табл. 4) практики доводиться до відома здобувачів вищої освіти під час настановного інструктажу перед початком практики.

Таблиця 4

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за всі етапи проходження практики
Виконання програми передатестаційної практики:	
Виконання та оформлення звіту з практики згідно стандартів	0–30

Виконання індивідуального завдання практики	0–30
Захист звіту з практики (рівень засвоєння програми практики, презентація виконаного індивідуального завдання практики)	0–40
Підсумкова оцінка	0–100

* - у разі наявності зауважень керівника бази практики кількість балів зменшується з відповідним зменшенням оцінки.

Виконання та оформлення звіту з практики згідно стандартів (максимальна кількість – 30 балів).

Використання рекомендованого форматування набору тексту (шрифт, абзац, кегль, поля, відступ, міжрядковий інтервал тощо) – 6 балів; якщо зустрічаються фрагменти іншого формату – 3 бали.

Коректне позначення таблиць – 6 балів; якщо деякі таблиці позначені некоректно – 3 бали.

Коректна нумерація сторінок та коректно поданий зміст звіту з практики – 6 балів; якщо нумерація сторінок відсутня або зміст містить неправильні сторінки – 3 бали.

Коректне позначення графічних об'єктів – 6 балів; якщо деякі графічні об'єкти позначені некоректно – 3 бали.

Робота не містить напівпорожніх аркушів – 6 балів; якщо деякі аркуші напівпорожні – 3 бали.

Виконання індивідуального завдання передатестаційної практики (максимальна кількість – 30 балів).

25-30 балів. Виконане індивідуальне завдання повністю за формою та змістом відповідає вимогам, містить елементи новизни та має практичне значення.

20-24 бали. Тема індивідуального завдання розкрита, але наявні окремі недоліки непринципового характеру.

12-19 балів. Тему індивідуального завдання в основному розкрито, але наявні недоліки змістовного характеру, є зауваження щодо оформлення роботи.

0-11 балів. Тему індивідуального завдання не розкрито, розділи погано пов'язані між собою, аналіз виконано поверхово, є суттєві зауваження щодо оформлення роботи.

Захист звіту з практики (рівень засвоєння програми практики, презентація виконаного індивідуального завдання практики) – максимальна кількість – 40 балів.

1. Презентація звіту з практики (максимально 20 балів):

Усна доповідь побудована грамотно та містить професійні терміни – 12 бали.

Презентація логічно побудована – 2 бали.

Названо мету та завдання програми передатестаційної практики та пояснено їх сутність – 2 бали.

Названі основні види робіт, які було виконано на практиці – 2 бали.

Розкрито отримані результати – 4 бали.

Пояснено методи, за допомогою яких отримано результати практики – 2 бали.

Зроблено висновки щодо результатів практики – 2 бали.

Надано перелік основних документів, які використано під час практики – 2 бали.

Зазначено, які труднощі виникли під час практики – 2 бали.

2. *Відповіді на питання під час захисту звіту з практики (максимально 20 балів):*

До звіту з практики викладач ставить 4 питання, за кожне з яких можна отримати 5 балів максимально.

5 балів – відповідь коректна за змістом, зроблена граматично правильною мовою, використані професійні терміни, відповідь підкріплена теоретичною основою;

4 бали – відповідь коректна за змістом, зроблена граматично правильною мовою, використані професійні терміни;

3 бали – відповідь коректна за змістом, у мові трапляються помилки, використані професійні терміни;

2 бали – відповідь не зовсім коректна за змістом;

1 бал – відповідь не коректна за змістом.

8. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА КОМУНІКАЦІЙ

Політика передатестаційної практики: обов'язкове відвідування робочих місць бази практики та консультацій; гідна поведінка на робочому місці та дотримання вимог і правил внутрішнього розпорядку.

Політика доброчесності – неприйнятним є плагіат і співпадіння змісту робіт здобувачів або несамотійно виконані роботи. Всі однакові та несамотійні роботи не зараховуються.

Впровадження принципів академічної доброчесності є важливою умовою для успішного проходження передатестаційної практики та отримання за неї задовільної оцінки. Академічна доброчесність базується на засудженні практики списування (виконання звітів та індивідуальних завдань з практики із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації та фальсифікації (вигадування даних чи фактів), що можуть використовуватися в освітньому процесі.

У Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату», затвердженого Вченою радою НТУ «Дніпровська політехніка» 13.06.2018, протокол № 8 (зі змінами та доповненнями, затвердженими Вченою радою НТУ «Дніпровська політехніка» від 26.03.2019).

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація) робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему

індивідуального завдання.

Для забезпечення активної комунікації здобувачі вищої освіти повинні мати активований обліковий запис та корпоративну пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка 1-2 рази на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office 365 та відвідування групи у Microsoft Teams. Усі письмові запитання до викладача стосовно звіту та індивідуального завдання з практики мають надсилатися на університетську електронну пошту або у чат групи в Teams.

Додаток А

Форма титульної сторінки звіту про проходження практики**Міністерство освіти і науки України****Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»****Кафедра економічної теорії та міжнародних економічних відносин**

ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДАТЕСТАЦІЙНОЇ ПРАКТИКИ
здобувача спеціальності
292 Міжнародні економічні відносини
База практики: (назва установи)

Виконав: ст. гр. 292-___
прізвище, ініціали.
Керівник від університету:
прізвище, ініціали

Дніпро
20__

Додаток Б

Приклад змісту звіту про проходження практики

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ОСНОВНА ЧАСТИНА.....	6
1.1 Загальна характеристика економічної діяльності підприємства.....	6
1.2.Організаційна структура підприємства.....	8
1.3.....	10
2. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ.....	..
ВИСНОВКИ.....	..
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	..
ДОДАТКИ.....	
Додаток А.....	
Додаток Б	
Додаток В.....	

Додаток В

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУМісце кутового штамп
закладу вищої освіти**КЕРІВНИКУ**

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ

Згідно з угодою від „___” _____ 20__ року № _____, яку укладено з

(повне найменування підприємства, організації, установи)

направляємо на практику студентів _____ курсу, які навчаються за спеціальністю

Назва практики _____

Строки практики з „___” _____ 20__ року

по „___” _____ 20__ року

Керівник практики від НТУ «ДП» _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

ПРІЗВИЩА, ІМЕНА ТА ПО-БАТЬКОВІ СТУДЕНТІВ

Печатка деканату Декан факультету (директор інституту) _____

(підпис)

Додаток Г

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

[illegible]

Висновок керівника практики від закладу вищої освіти про проходження практики

[illegible]

Дата складання заліку „ ” 20 року

Оцінка:

за інституційною шкалою _____

(словами)

кількість балів _____

(цифрами)

Керівник практики від закладу вищої освіти

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(назва практики)

студента _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет (інститут) _____

Кафедра _____

Ступінь вищої освіти

Спеціальність

курс, группа _____

(шифр групи)

Керівник практики від НТУ «ДП»

(посада, прізвище та ініціали)

Печатка деканату

Декан факультету (директор інституту)

(підпис)

Навчальне видання

Смєсова Вікторія Леонідівна
Пилипенко Юрій Іванович

ПЕРЕДАТЕСТАЦІЙНА ПРАКТИКА

Методичні рекомендації
для здобувачів ступеня магістра
спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

Видано в авторській редакції.

Електронний ресурс.
Підписано до видання 12.06.2025. Авт. арк. 1,9.

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка».
49005, м. Дніпро, просп. Дмитра Яворницького, 19.